

خانه

کتاب مقدس (به یونانی کویینه: τὰ βιβλία به معنی کتاب)، در معنای کلی به کلیه کتاب‌هایی که در مذاهب و ادیان مختلف به‌عنوان «کتاب آسمانی» پذیرفته شده‌است، اطلاق می‌گردد.

کتاب مقدس مسیحیان به دو بخش «عهد عتیق» و «عهد جدید» تقسیم می‌شود که شامل ۶۶ کتاب است. عهد عتیق از ۳۹ کتاب و عهد جدید از ۲۷ کتاب تشکیل شده‌است. هر بخش از تورات عهد عتیق را یک سفر و برخی دیگر از کتب عهد عتیق را صحیفه می‌نامند. عهد جدید نیز چهار انجیل کانن، رسالات حواریون مسیح و کتاب مکاشفه را تشکیل می‌دهد.

یهودیان تنها «عهد عتیق» را به‌عنوان کتاب آسمانی قبول دارند، اما بیشتر مسیحیان کل کتاب را به‌عنوان کتاب آسمانی پذیرفته‌اند. برخی از مسیحیان، «عهد عتیق» را به‌عنوان کتاب مقدس قبول ندارند و آن را تحریف‌شده می‌دانند. «بوگومیل‌ها» از این دسته‌اند.

تصویری از کتاب مقدس گوتنبرگ

اولین کتاب مقدس چاپ‌شده به زبان ارمنی در آمستردام هلند. سال ۱۶۶۶ میلادی. موزه کلیسای وانک اصفهان

عهد عتیق

نام این بخش از کتاب مقدس، یعنی «عهد عتیق»، برخلاف معنایی که از کلمه «عهد» در زبان فارسی برداشت شده (یعنی عهد به مفهوم یک دوره زمانی)، به معنای «دوره کهن» نیست. این عبارت به معنی دقیق به عهد و پیمانی اشاره می‌کند که خداوند رحمن با ابراهیم بست. مفهوم کلی این پیمان این بود که خداوند او را انتخاب کرد تا نخستین انسان پس از آدم باشد که با او ارتباط نزدیک برقرار نماید و او نیز به خداوند ایمان آورد. خداوند همچنین وعده از دیاد نسل را به وی داد که مدتی بعد توسط اسحاق عملی شد. خداوند همچنین نشانه‌ای برای این عهد و پیمان مقرر کرد که آن بریدن قسمتی از پوست اضافی آلت تناسلی مردانه (ختنه) در فرزندان نکور نسل ابراهیم است. این بخش از کتاب مقدس شامل: شرح چگونگی خلقت جهان و نوع بشر و سپس شرح زندگی و ارتباطات روحانی نخستین پیامبران از ابراهیم به بعد است. این بخش با کتاب پیدایش شروع می‌شود و پس از چند بخش که حاوی توضیحات کلی در مورد زندگی پیامبران پس از ابراهیم است، کتاب تورات و سپس کتب

پیامبران پس از موسی را شامل می‌شود. دو بخش متفاوت نیز در کتاب عهد عتیق وجود دارد که به اشعار دو پیامبر یعنی داوود و سلیمان نبی می‌پردازد. این دو کتاب به ترتیب «مزامیر داوود» و «امثال سلیمان» نام دارند. بخش قابل توجهی از اشارات به آمدن مسیح در آینده، در کتاب «مزامیر داوود» - که حاوی گفتگوی داوود نبی با خداوند و نیز سخنانی که داوود به هدایت روح خداوند می‌گوید (در قالب بیش از ۵۰۰ قطعه شعری) - آمده‌است. عهد عتیق شامل ۳۹ کتاب است.

عهد جدید

نام این بخش به یک پیمان اشاره دارد که آغازگر دوره جدیدی از ارتباط خداوند با انسان است. خداوند طبق این پیمان شریعتی را که از طریق موسی عطا کرده بود برداشت، و ایمان به مسیح را شرط بخشایش گناهان انسان و رستگاری او قرار داد. نشانه و در حقیقت اصل محوری این پیمان، بخشش کلیه گناهان به واسطه قربانی شدن عیسی مسیح (یعنی صورت بشری خداوند) است. عهد جدید چهار انجیل کانن (متی، مرقس، لوقا، یوحنا) کتاب اعمال رسولان، نامه‌های رسولان مسیح و کتاب مکاشفه را در بر می‌گیرد. قدمت تمامی این آثار به قرن ۱ میلادی می‌رسد. پروفیسور درل باک عهد جدید پژوه معاصر ارزش این متون را بدلیل نگارندگان آنها و زمان نگارششان می‌داند.

همچنین در پی اناجیل چهارگانه انجیل برنابا که طی حدود ۲۰۰ سال اخیر و از پس علنی شدن وجود آن در واتیکان در دسترس محدود قرار گرفت با توجه به بشارتهای متعدد به پیامبر آخرالزمان در آن، این کتاب بیشتر مورد تایید مسلمانان می‌باشد.

اناجیل چهارگانه

چهار انجیل در واقع چهار روایت از زندگی عیسی مسیح است. این چهار کتاب که توسط چهار تن از حواریون میسح نگاشته شده، دارای قسمت‌های مشترک بسیاری هستند اما تفاوت‌هایی نیز دارند. مسیحیان این چهار کتاب را «مانند چهار تصویر از مسیح ولی از زوایای مختلف» توصیف می‌کنند.

کتاب اعمال رسولان

پس از قیام عیسی مسیح از مردگان (زنده شدن دوباره او) و سپس عروج او به آسمان، برای رسولان او (حواریون) و سپس شاگردان مسیح (که بعدها مسیحی نامیده شدند)، اتفاقات زیادی رخ داد؛ که از آن جمله: پیوستن «فیلیپس» به جمع حواریون (که پس از خودکشی یهودای اسخریوطی یازده نفره شده بودند)، نازل شدن روح القدس در روز عید پنطیکاست (یکی از اعیاد یهودیان) بر دوازده نفر حواری عیسی مسیح، شهادت استیفان یکی از شاگردان وفادار مسیح (سنت استفان)، ماجرای ایماندار شدن پولس قدیس و آغاز مأموریت بشارتی او برای غیر یهودیان و . . . شرح این حوادث در کتاب اعمال رسولان و به دست «لوقا» (یکی از حواریون مسیح و نویسنده یکی از انجیل‌های چهارگانه) نگاشته شده است.

رساله‌ها (نامه‌ها) ی حواریون مسیح

نوایمانان مسیحی و کلیساهای جدیدالتأسیس در ابتدای گسترش مسیحیت، به خاطر نبودن راهنمایی‌های ایمانی لازم و وجود مخالفین بسیار، دچار مشکلات عمده‌ای می‌شدند؛ که از آن جمله: مسائل مربوط به مراسم نیایش و چگونگی برگزاری آن، پیدا شدن پیشوایان دروغین، آزار، اذیت، شکنجه، تهدید و حتی قتل ایمانداران توسط متعصبین یهود، بت‌پرستان و سایر فرقه‌های مذهبی و گاهی مأمورین رومی و ... هدف از نگارش این نامه‌ها، هدایت این نوایمانان، یادآوری و تبیین مفاهیم کتاب مقدس و مطلع شدن از رویدادهای مناطق مختلف بود.

کتاب مکاشفه یوحنا

این کتاب شرح سفری است که یوحنا قدیس در رویا و به هدایت روح القدس در آن به عرش خداوند دارد و در آن به توصیف عرش خداوند و جایگاه مسیح و پیش بینی وقایع آخر الزمان می‌پردازد. اکثر قسمتهای «مکاشفه»، به زبان سمبولیک و رمزی نوشته شده و دارای مفاهیم عمیقی است، لذا نباید آن را مانند سایر کتب عهدجدید بطور تحت‌اللفظی معنی کرد.

کتاب احتمالاً در سال‌های ۹۰-۹۵ میلادی توسط یوحنا نوشته شده است. در این کتاب وقایعی چون «گشوده شدن مهرها» «بلاها» «ظهور دو وحش» «ظهور پرجلال مسیح» و «آسمان و زمینی جدید» پیشگویی شده‌اند.

نسخ خطی عهد جدید

در حال حاضر ۵۶۸۶ نسخه با زبان اصلی (یونانی) و در کل ۲۴۹۷۰ نسخه خطی از عهد جدید موجود می‌باشند. پیترز (فرانسیس ادواردز پیترز) اظهار می‌دارد که «اگر فقط سنت نسخ خطی را در نظر بگیریم، کتاب‌های که عهد جدید را تشکیل می‌دهند، بیش از هر کتاب دیگری در دوران باستان نسخه برداری شده و در گردش بوده‌است.» هارولد گرینلی (J. Harold. Greenlee) می‌نویسد: «تعداد نسخ خطی موجود عهد جدید به گونه‌ای حیرت‌انگیز بیش از هر اثر ادبی دوران باستان می‌باشد... در مقایسه با سایر آثار ادبی باستان، قدیمی‌ترین نسخه خطی موجود عهد جدید متعلق به دوره‌ای بسیار نزدیک تر به تاریخ نگارش متن اولیه می‌باشد.» قدیمی‌ترین نسخ برجای مانده از عهد جدید، پاپیروسهایی می‌باشند که قدمت برخی به ۵۰ تا ۱۰۰ سال پس از اتمام نگارش قانون (کانن) عهد جدید (یعنی حدود قرن دوم میلادی) می‌رسد. از جمله آنها پاپیروس‌های اکسیرینکوس که بخش اعظمی از پاپیروس موجود عهد جدید را تشکیل می‌دهند. پاپیروس‌های بادمر که شامل بخش‌های مهمی از انجیل یوحنا، انجیل لوقا، انجیل متی، اعمال رسولان، ۲ رساله پطرس، ۳ رساله یوحنا، و رسالات یعقوب و یهودامی‌باشند. و پاپیروس‌های چستربیتی از مهمترین اکتشافات کتاب مقدس پس از نسخه سینایی می‌باشند.

تشابه و تفاوت برداشت داستان پیامبران در کتاب مقدس با قرآن

داستان پیامبران در قرآن و کتاب مقدس تشابهات و نیز اختلافات فراوانی دارد، قرآن دلیل این تفاوتها را تحریف کتاب مقدس توسط پیروانشان معرفی می‌کند.

پیامبران در قرآن مرتکب خطا نمی‌شوند، با توجه به آیات قرآن پیامبران باید معصوم باشند و نیز پیراسته از هر عیبی تا بتوان به تمام ابعاد وجودی‌شان اعتماد نمود و از ایشان پیروی کرد؛ برای این ادعا قرآینی از قرآن ارائه می‌شود، مثل آنجا که درباره پیامبران به محمد گفته می‌شود:

اینان (پیامبران) کسانی هستند که خدا هدایتشان کرده‌است پس به هدایت آنان اقتدا کن.

در قرآن، خدا آدم را از بهشت می‌راند؛ چون شیطان او را فریب می‌دهد و باعث اخراج وی از بهشت می‌شود همچنین در قرآن، آدم از نزدیک شدن به درخت برحذر داشته می‌شود تا در کسب روزی به مشقت نیفتد.

در کتاب مقدس نیز آدم به مشقت در کسب روزی محکوم می‌شود، چون از درخت معرفت نیک و بد خورده‌است؛

در قرآن، ابراهیم در مناظره‌ای با حاکم مصر، او را به خداوند دعوت می‌کند:

آیا از [حال] آن کس که چون خدا به او پادشاهی داده‌بود [و بدان می‌نازید، و] با ابراهیم درباره پروردگارش محاجّه [می] کرد، خبر نیافتی؟ آن گاه که ابراهیم گفت: «پروردگار من همان کسی است

که زنده می‌کند و می‌راند.» گفت: «من [هم] زنده می‌کنم و [هم] می‌رانم. ابراهیم گفت: «خدا [ی من] خورشید را از خاور برمی‌آورد، تو آن را از باختر برآورد.» پس آن کس که کفر ورزیده بود، مبهوت ماند؛ و خداوند قوم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

در کتاب مقدس، ابراهیم از ترس جاننش، زن خود را به همان حاکم مصر پیشکش می‌کند، به طوری که بعداً، حتی حاکم مزبور هم، ابراهیم را برای این کار، ملامت می‌کند.

در قرآن، خداوند با ابراهیم عهد می‌بندد و او را پیشوا قرار می‌دهد، اما وقتی ابراهیم آن را برای تمام فرزندانش تقاضا می‌کند، خداوند می‌گوید: عهد من به فرزندی که ستمگر باشد، نمی‌رسد؛ لذا عهد خدا شامل تمام فرزندان ابراهیم نمی‌شود:

...[خدا به ابراهیم] فرمود: من تو را پیشوای مردم قرار دادم. [ابراهیم] پرسید: از دودمانم [چطور]؟ فرمود: پیمان من به بیدادگران نمی‌رسد.

در کتاب مقدس، خدا در عهد خود با ابراهیم، او را پدر امت‌ها معرفی کرده که پادشاهان از وی به وجود می‌آیند و می‌گویند: این عهد با فرزندان او نیز به صورت دائمی است و تمام فرزندان ابراهیم را شامل می‌شود، چه ستمگر باشند، چه نباشند.

قرآن در قصه لوط می‌گوید:

به لوط حکم و دانش دادیم ... و همانا لوط از پیامبران بود.

و نیز می‌فرماید:

لوط در زمره کسانی است که خدا هدایتشان نموده، پس به روش آنها اقتدا کن...

بر اساس کتاب مقدس، لوط شراب نوشیده، سپس در حال مستی با دخترانش زنا کرد. دختران نیز از این زنا حامله شده و هر کدام پسری به دنیا آوردند که نسب بعضی از آنها به آنان می‌رسد؛ مانند داوود، سلیمان و عیسی علیهم‌السلام؛ حال آن که به حکم خود کتاب مقدس، افراد حاصل از زنا داخل جماعت خداوند نشوند حتی تا پشت دهم.

قرآن در قصه داوود می‌فرماید:

ما سلیمان را به داوود بخشیدیم؛ چه بنده خوبی! زیرا همواره به سوی خدا باز می‌گشت (و به یاد خدا بود).

اما کتاب مقدس در قصه داوود می‌گوید: داوود علیه‌السلام با زن اوریا زنا کرد. آن زن حامله شد. حضرت داوود نیز شوهر آن زن را به کام مرگ فرستاد و .. و خدا نیز به مجازات عملش فرزند حاصل زنای داوود را کشت و بعد آن زن پس از ازدواج دوباره باردار شد و سلیمان فرزند داوود از این زن متولد شد.

در قرآن، هارون یار و یاور موسی است و پیوسته به موسی برای هدایت مردم به سوی خدا، کمک می‌کند:

و به یقین ما به موسی کتاب آسمانی عطا کردیم، و برادرش هارون را همراه او دستیارش گردانیدیم.

اما در داستان موسی در کتاب مقدس، هارون گوساله می‌سازد و خود با بنی اسرائیل گوساله‌پرست می‌شود.

در داستان سلیمان، قرآن می‌فرماید:

سلیمان کافر نشد، بلکه شیاطین کفر ورزیدند.

همچنین قرآن سلیمان را بنده‌ای مومن معرفی می‌کند:

و به راستی به داوود و سلیمان دانشی عطا کردیم، و آن دو گفتند: ستایش خدایی را که ما را بر بسیاری از بندگان باایمانش برتری داده است.

کتاب مقدس در داستان خود درباره سلیمان می‌گوید: زنان سلیمان، در آخر عمر او، دلش را از خدا برگرداندند و او بت‌پرست گردید؛ لذا خشم خداوند بر سلیمان بر افروخته شد و آنچه را خداوند به او امر فرموده بود، به جا نیاورد.

بر اساس قرآن در قصه سلیمان، سلیمان فقط خدا را در نظر دارد و به امور دنیایی فریفته نمی‌شود:

و چون فرستاده نزد سلیمان آمد، سلیمان گفت: آیا مرا به مالی کمک می‌دهید؟ آنچه خدا به من عطا کرده، بهتر است از آنچه به شما داده‌است. نه، بلکه شما به ارمغان خود شادمانی می‌نمایید.

در کتاب مقدس، سلیمان به شدت شیفته و فریفته زن، طلا و سایر امور دنیایی می‌شود.

بر اساس قصه قرآن، زنان از سلیمان تأثیر می‌گیرند و با ارتباط با سلیمان به خداوند ایمان می‌آورند:

ملکه گفت: پروردگارا، من به خود ستم کردم و اینک با سلیمان در برابر خدا، پروردگار جهانیان، تسلیم شدم.

اما طبق روایت کتاب مقدس، سلیمان از زنان تأثیر می‌پذیرد و حتی در این راه ایمانش را از دست می‌دهد.

در قرآن کریم، نوح به عنوان پیامبری به دور از هر آلائش معرفی می‌شود:

و به او (ابراهیم) اسحاق و یعقوب را بخشیدیم، و همه را به راه راست درآوردیم، و نوح را از پیش راه نمودیم، .. و این گونه، نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

در کتاب مقدس، نوح شراب نوشیده و از شدت مستی عریان شد و پسرانش ردایی را روی او افکندند،

تا برهنگی پدر نمایان نباشد.

در قرآن، آیوب به عنوان فردی شکیبیا معرفی می‌شود:

... ما او را شکیبیا یافتیم. چه نیکوبنده‌ای! به راستی او توبه‌کار بود.

ولی در کتاب مقدس، آیوب پیوسته نفرین، گله و شکایت می‌کند و فردی بی‌صبر و ناشکیبیا است.